

BIOLOGISCHE VERSLAGEN UIT DE REGIO

BROEDVOGELINVENTARISATIES IN NOORD-FRIESLAND BUITENDIJKS IN DE PERIODE 1991-1995, IN KORT BESTEK

Noord-Friesland Buitendijks (figuur 1) worden sinds 1991 door de Wadvogelwerkgroep FFF geïnventariseerd op alle aanwezige soorten broedvogels (Kuipers & Feddema 1992). Het geïnventariseerde gebied heeft een oppervlakte van ruim 2300 ha en bestaat deels uit kwelders (ruim 1300 ha) en deels uit zomerpolders (ruim 1000 ha). Bij eerdere inventarisaties in 1972 en 1983 zijn hoofdzakelijk alleen de kwelders op alle aanwezige soorten onderzocht.

De totalen van 1995 dragen slechts een voorlopig karakter omdat de gegevens van één telgebied nog niet binnen zijn. In tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de broedvogelaantallen in de periode 1991-1995.

resultaten

De afgelopen vijf jaar zijn 30 soorten in Noord-Friesland Buitendijks als broedvogel vastgesteld. Het aantal broedparen bedroeg maximaal 17.036 in 1992 en minimaal 11.468 (in 1995, onder voorbehoud).

Grutto De Grutto is de periode 1992-1995 fors achteruit gegaan: van 220 naar 74 broedparen. Deze soort broedt vooral in de zomerpolders. Mogelijk speelt mee bij de achteruitgang dat de de zomerpolders de laatste twee jaar 's winters onder water gestaan hebben.

Tureluur De Tureluur, die zowel op de kwelders als in de zomerpolders broedt, is teruggedaan van 297 broedparen in 1992 naar 198 in 1995. In Holwerd-Oost ging de soort zelfs terug van 101 naar 42 broedparen.

Kluut De Kluut broedt voornamelijk op de kwelders. De aantallen zijn in de periode 1991-1995 gehalveerd. Ook al is van de Kluut, als bewoner van een dynamisch milieu bekend dat de aantallen fors kunnen variëren, het is toch een alarmerend gegeven. De laatste drie jaar zijn de aantallen vrij stabiel.

Kokmeeuw Ook deze soort is de laatste jaren in aantal achteruit gegaan. In 1983 werden er zelfs 25095 broedparen geteld. De Kokmeeuw is nu weer terug op het niveau van 1991.

Visdief en Noordse stern Ten opzichte van 1995 geeft tabel 1 voor Visdief en Noordse stern waarschijnlijk een vertekend beeld. In één telgebied bevindt zich een kolonie Visdieven en Noordse sterns. In voorgaande jaren wordt aangekomen dat het Visdieven betrof. Bij nadere beschouwing werden er in 1995 tot onze verbazing 127 broedparen van Noordse sterns in de kolonie geteld.

In de afgelopen vijf jaren hebben wij ons een goed beeld kunnen vormen van de soorten en aantallen broedvogels in Noord-Friesland Buitendijks. Toch roepen de aantalsveranderingen nog vele vragen op.

literatuur

Kuipers R. & J. Feddema 1992. Broedvogels langs de Friese waddenkust in 1991. Twirre 3 (1): 1-4

Robert Kuipers, Wadvogelwerkgroep FFF, Stationsweg 43, 9151 JM Holwerd

	1991	1992	1993	1994	1995
Wilde eend	85	101	102	90	79
Krakeend	-	1	-	-	-
Slobeend	2	-	-	2	-
Bergeend	7	22	66	65	57
Kuifeend	8	7	3	8	6
Eidreend	-	7	4	10	14
Bruine kiekendief	-	-	-	1	-
Patrijs	3	1	4	7	4
Fazant	-	-	1	1	-
Meerkoet	3	1	4	7	9
Scholekster	1157	1146	1211	1157	1167
Kievit	181	278	282	172	226
Bontbekplevier	3	8	8	10	17
Grutto	170	220	109	115	74
Tureluur	267	297	272	263	198
Kluut	2902	2282	1540	1514	1476
Zilvermeeuw	39	243	296	311	294
Kokmeeuw	7418	11461	9771	10712	6833
Visdief	562	588	589	689	468
Noordse stern	27	30	26	18	144
Holenduif	-	5	1	2	2
Veldleeuwerik	80	57	106	82	90
Boerenzwaluw	-	1	1	2	4
Graspieper	165	212	258	267	248
Gele kwikstaart	33	35	53	52	48
Witte kwikstaart	11	15	21	15	11
Tapuit	3	-	-	1	1
Kleine karekiet	-	1	-	2	2
Rietgors	1	2	4	8	10
Kneu	-	-	-	4	2
totaal	13146	17036	14738	15888	11468

CURSUS WEIDVOGELINVENTARISATIE 1996

broedvogels van graslanden

Na de succesvol verlopen weidevogelcursus 1995, organiseert de Stichting 'Weidevogel Meetnet Friesland' (WMF) ook in 1996 een cursus weidevogelinventarisatie. De cursus vindt plaats in het kader van de opbouw van het Weidevogel Meetnet Friesland. Het weidevogelmeetnet is een samenwerkingsproject van alle Friese natuur- en vogelbeschermingsorganisaties. Aan de stichting nemen deel de Fryske Feriening foar Fjildbiology (FFF), de Bond van Friese Vogelbeschermingswachten (BFVW), de Samenwerkende Organisaties Vogelonderzoek Nederland (SOVON) en de gezamenlijke natuurbeherende organisaties (It Fryske Gea, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten).

Doel van het weidevogelmeetnet is om te onderzoeken hoe de weidevogelstand zich in Friesland ontwikkelt (ook in vergelijking met overig Nederland), en om inzicht te krijgen in de oorzaken van toe- of afname. Jaarlijks zullen 50-100 vaste proefvlakken van ca. 50 hectare, goed gespreid over in Friesland, geïnventariseerd gaan worden. Dat gebeurt met de BMP-methode (Broedvogel Monitoring Project) van SOVON, waarbij territoria op kaart worden vastgesteld op basis van aanwezigheid en gedrag van vogels. Met de BMP-methode kunnen alle vogels goed in kaart worden gebracht, dus ook moeilijke soorten als Watersnip en Krakeend en het 'lytse spul' als Graspieper en Veldleeuwerik.

De cursus is bedoeld voor vogelaars die hun kennis willen vergroten en aldus hun bijdrage aan natuur- en vogelbescherming willen verdiepen. Enige veldkennis van vogelherkenning in graslanden is gewenst. Van de cursisten wordt op prijs gesteld dat ze te zijner tijd zelf een proefvlak willen gaan inventariseren,

duur:	maart-juni 1996, slotavond september 1996
plaats:	Fries natuurmuseum te Leeuwarden
lessen:	7 theorie-avonden op dinsdag en 5 praktijklessen op zaterdagochtend
inhoud:	vogelonderzoek; leefgebied en gedrag van weidevogels; inventarisatie van weidevogels; theorie en praktijk van de BMP-methode; verwerking en interpretatie van gegevens; presentatie van resultaten
aantal deelnemers:	maximaal 25
leraren:	allen deskundige vogelkenners
cursusgeld:	f 125,-
inschrijving:	door schriftelijke aanmelding bij het WMF, Emmakade 107, 8921 AH te Leeuwarden en gelijktijdige overmaking van het cursusgeld op bankrekening 3209.56210 van 'Weidevogel Meetnet Friesland' te Leeuwarden onder vermelding van 'vogelcursus' (giro Rabobank Tietjerksteradeel 812891)
sluitingsdatum inschrijving:	1 februari 1996
nadere inlichtingen:	Freek Nijland, Canterlandseweg 18, 9061 CC Gytsjerk (058-2562736)

OPROEP DEELNAME WERKGROEP 'WARF'

Werk- en studiegroep Amfibieën en Reptielen Friesland

Onlangs is opgericht de vereniging 'Werk- en studiegroep Amfibieën en Reptielen Friesland'. De vereniging stelt zich ten doel de inheemse herpetofauna in Friesland te beschermen.

De aandacht gaat uit naar kikkers, padden, salamanders, hagedissen en slangen. De WARF richt zich op inventarisatie, adviezen voor behoud en verbetering van leefgebieden, medewerking bij herstel en onderhoud van biotopen zoals opschonen van poelen en dobben.

Voorzitter is Hans van den Bogert uit Elsloo, bekend van de actie 'Help de Ringslang'. Secretaris is W., van der Meulen, postbus 3, 8414 ZK Nieuwehorne, tel. 0513-541725.

Belangstellenden kunnen zich richten tot: H. van de Bogert, tel. 0561- 421592